

БАЖЕНОВ Л.В. (м. Кам'янець-Подільський)

IV БУКОВИНСЬКА МІЖНАРОДНА НАУКОВА ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧА КОНФЕРЕНЦІЯ, ПРИСВЯЧЕНА 125-РІЧЧЮ ЗАСНУВАННЯ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

4-5 жовтня 2000 року в Чернівецькому університеті імені Юрія Федьковича пройшли урочистості з нагоди ювілею 125-річчя вузу та присвоєння йому статусу Національного. В них взяли участь представники Адміністрації Президента України, Міністерства освіти і науки України, Національної Академії наук України, міжнародної і української освітянської та наукової громадськості, численні випускники та гості університету. Святкування переконливо засвідчило, що найстаріший на Буковині вищий учбовий заклад на порозі ХХІ століття за якістю професорсько-викладацького складу (тут працює 500 докторів і кандидатів наук), за вагомістю наукових, науково-методичних і прикладних досліджень й розробок для потреб освіти та народного господарства займає авангардні позиції з-поміж університетів України, одне з провідних місць у міжнародній асоціації (лізі) університетів. Про ці здобутки мовилося не тільки на розширеному зібранні вченої Ради вузу, а й в ході роботи 5 жовтня ІV-ої Буковинської Міжнародної історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 125-річчю заснуванню Чернівецького Національного університету.

Як засвідчила Програма представницького наукового форуму, який організували Міністерство науки і освіти України, Чернівецький університет і Управління освіти Чернівецької обласної держадміністрації, до неї внесено 182 доповіді та повідомлення, в тому числі вчені і краєзнавці Чернівецьчини подали 86 тем виступів, Кам'янця-Подільського – 27, Івано-Франківська – 17, Києва – 15, Миколаєва – 6, Тернополя – 5, Львова, Луцька, Рівного, Ужгорода – по 3, міст Австрії – 5, Румунії – 3, США – 1 тощо. На пленарному засіданні конференції, що відбулося в Мармуровій залі головного корпусу університету, були заслухані наукові доповіді доктора історичних наук, професора В. БОТУШАНСЬКОГО “Чернівецькому університету 125 років: історія і сучасність”, завідувача відділом Управління освіти Чернівецької облдержадміністрації В. ФЕДОРАКА “Стан та перспективи історичної освіти в національній школі”, професора Кентського університету США, Голови Українського історичного товариства Л. ВИННАРА “Завдання української історичної науки на порозі ХХІ століття”, доктора історичних наук, професора Л.В. БАЖЕНОВА (Кам'янець-Подільський) “Середнє Подністров'я в наукових дослідженнях ХІХ-ХХ ст.”, професора Б. ЛАНОВИКА (Тернопіль) “Економічна історія у

вищій школі України на рубежі століть: співвідношення історичного та економічного аспектів».

Подальша робота конференції зосередилася в приміщенні історичного факультету університету. Тут працювало 5 наукових секцій, на яких розглядалися актуальні проблеми всесвітньої історії, історії та історіографії України, міжнародних відносин, історії Буковини й історичного краєзнавства. Зокрема, на секції історії України науковий інтерес викликали доповіді докторів історичних наук, професорів І. ВІНОКУРА (Кам'янець-Подільський) “Слов'яни Лістостепу України в II-VII ст.н.е.”), П. МИХАЙЛИНИ (Чернівці) “Міста України в другій половині ХVI – першій половині ХVII ст.”, кандидата історичних наук, доцента А. КОЦУРА (Чернівці) “Поняття “українське національне відродження” в історіографії ХХ ст.”, аспірантки Н. ПІЩАНЧУК (Дніпропетровськ) “Мазепіана в історіографічній спадщині Бориса Крупницького”, докторів історичних наук, професорів В. СІДАКА (Київ) і П. БРИЦЬКОГО (Чернівці) “Випускник Чернівецького університету – керівник служби безпеки ДЦ УНР” та ін.

З-поміж різноманіття представлених тем виступів учасників конференції на секції всесвітньої історії дискусії точилися навколо виголошених доповідей докторів історичних наук В. БАЛУХА (Чернівці) “Люди в пізньосередньовічній Польщі”, С. ТРОЯНА (Рівне) “Німецька колонізація “Серединної Європи” міжвоєнного періоду /1919-1939 рр./”, О. СИЧА (Чернівці) “Українська еміграція до Канади в 1990-х роки”, професора В.П. ГАЗІНА (Кам'янець-Подільський) “Сутність, головні чинники і періодизація східної політики Веймарської республіки”, кандидата історичних наук О. КРАСІВСЬКОГО (Львів) “Українські політичні партії Галичини і Польська держава після Першої світової війни”, кандидата філософських наук В. СТРУТИНСЬКОГО (Чернівці) “Трансформаційні процеси в країнах Центральної Європи у 80-90-х роках /на прикладі Польщі та України/», кандидата історичних наук А. КРУГЛАШОВА (Чернівці) “Регіональні виміри громадської підтримки зовнішньополітичного курсу України на європейську інтеграцію” тощо.

У 1998 році світ побачила фундаментальна книга “Буковина. Історичний нарис”, створена авторським колективом на чолі з завідувачем кафедри історії України Чернівецького університету, професором В.М. БОТУШАНСЬКИМ. Проте, як засвідчила робота секції історії Буковини, на долю

вчених і краєзнавців залишилось ще чимало недосліджених сторінок минулого цієї української землі. Зокрема, край доби середньовіччя знайшов висвітлення в доповідях кандидатів історичних наук, доцентів С. ТРУБЧАНІНОВА (Кам'янець-Подільський) "Поділля і Північна Буковина в XIV – XVIII ст.", А.ТКАЧУКА (Кам'янець-Подільський) "Основні принципи військової стратегії й тактики П. Сагайдачного в Хотинській війні 1621 р.", докторанта О. МАССАНА (Чернівці) "Хотинська раія /1715-1806 рр./" й ін. Буковина періоду XIX – початку XX ст. висвітлювалась у виступах кандидата історичних наук М. СОЙКО (Чернівці) "Імператор Йосиф II і Буковина", професора М.Ш. ЧАУШУ (Ясси, Румунія) "Йосифінські й постійосифінські реформи на Буковині", професора І.РЕСКАУ-РИДЕЛЯ (Відень, Австрія) "Буковина з погляду мандрівників кінця XVIII-XIX ст.", вчителя історії І.ДУТЧАКА (Сторожинець, Чернівецька обл.) "Культурно-просвітня діяльність української молоді Буковини другої половини XIX-початку XX ст.", аспірантів М. ГУЙВАНЮКА (Чернівці) "Діяльність галицьких та буковинських "Січей" у справі фізичної підготовки української молоді на початку XX ст.", О.ГНАТЧУК (Чернівці) "Товариство православних русинів" на Буковині /1908-1922 рр./" та ін. Історія Буковини під час українських визвольних змагань 1918-1920 рр., першої і другої половини XIX ст. відображена у доповідях кандидатів історичних наук, доцентів І. ПІДДУБНОГО (Чернівці) "Діяльність буковинської соціал-демократії в 1918-1938 рр.", О.ЗАВАЛЬНЮКА (Кам'янець-Подільський) "Кам'янець-Подільський державний український університет і Північна Буковина /1918-1920 рр./", І.МУСІЄНКО (Чернівці) "Політичні репресії на Буковині і Хотинщині у 1940-1941 рр.", редактора "Книги Пам'яті" Чернівецької області І.ФОСТІЯ "Трагедія понтонно-мостових батальйонів та новосформованих частин 18-ої армії у червні-жовтні 1941 р.", кандидата історичних наук, доцента О.ГАВРИЛЮКА (Луцьк) "Буковинське село в лещатах тоталітарної системи /друга половина 40-х – 50-ті роки/" тощо.

Загалом тематика регіональних і краєзнавчих досліджень займала чільне місце у всіх секціях конференції. Так, на засіданні секції історії України були заслухані доповіді кандидата історичних наук, доцента І.СЕСАКА (Кам'янець-Подільський) "Приватні навчальні заклади Поділля в кінці XIX- на початку XX ст.", аспірантів О.КУЗЕМИ (Кам'янець-Подільський) "Економічне становище міст і містечок Поділля наприкінці XVIII- в першій чверті XIX ст.", І.ГНАТЬЄВОЇ (Кам'янець-Подільський) "Ісаковецька митниця в

розвитку торгово-економічних зв'язків Поділля наприкінці XVIII- на початку XX ст.", С.БОРЧУКА (Івано-Франківськ) "Дослідження Галицької землі у працях І.Шараневича", О.БОГІВА (Ужгород) "Проблеми Карпатської України в зарубіжній історіографії" й ін. На секції "Історичне краєзнавство, археологія, етнографія і архітектура" були представлені доповіді кандидатів історичних наук В.РІДУША (Чернівці) "Печерні археологічні пам'ятки Буковини", Л. МИХАЙЛИНИ (Чернівці) "Житла Ревнянського поселення VIII-X ст.", О.ГЕНЯ (Рівне) "Будівничі волинських оборонних споруд часів середньовіччя", М.ПЕТРОВА (Кам'янець-Подільський) "Оборонні споруди Кам'янця-Подільського XVII-XVIII ст. та їх роль у формуванні історичної топографії міста", І.КОРОТУНА (Чернівці) "Ренесансна школа архітектури Чернівців на зламі XVIII-XIX ст." тощо. На секції "Міжнародні відносини" краєзнавчі аспекти висвітлені в доповідях доктора історичних наук О. ДОБРЖАНСЬКОГО (Чернівці) "Етнічні взаємовідносини населення Буковини в кінці XVIII-першій половині XIXст.", кандидата історичних наук В.НЕСТЕРЕНКА (Кам'янець-Подільський) "Етносоціальні процеси на Поділлі 20-х років XX ст.", аспіранта О.ПОЛІЩУКА (Хмельницький) "Проблеми польської мови на Поділлі початку XX ст." й ін. Водночас науковці й краєзнавці Чернівців В.ПРОЦЮК, М.ІВАНЧУК, Т.БЕЛЕНЬКА, Івано-Франківська О.ДІДИК та інші у своїх доповідях розглянули проблеми ролі краєзнавства у формуванні національної свідомості, морально-естетичного виховання та загальноосвітніх знань учнівської молоді.

Важливим результатом роботи конференції стало підведення підсумків та переосмислення розвитку буковинознавства, історичного краєзнавства і регіональних досліджень, загалом української історичної науки та накреслення подальших перспектив у цих галузях на початок XXI століття. Форум виявив неабиякий науковий інтерес до історії та культури Буковини й сусідніх регіонів з боку вчених і краєзнавців усієї України, зарубіжжя (особливо з боку Румунії, Австрії й інших держав Європи), української діаспори і засвідчив, що буковинознавство і краєзнавчий рух Чернівецьчини на зламі тисячоліть займають провідні позиції в науковому і громадському житті України. Конференція ухвалила рішення опублікувати ближчим часом науковий збірник своїх матеріалів, направити в школи та вузи Чернівецької області рекомендації щодо подальшого розвитку краєзнавчих досліджень, налагодити тісні зв'язки з науковцями української діаспори в галузі регіонального вивчення Буковини.

